

ПРАВИЛА

за провеждане на конкурсен изпит по специалността за кандидат-докторанти и на изпит по специалността (докторантски минимум) за докторанти в Института за исторически изследвания при БАН (ИИстИ-БАН)

РАЗДЕЛ I. Правила за провеждане на конкурсния изпит по специалността за кандидат-докторанти.

Провеждането на кандидат-докторантски изпити в Института за исторически изследвания (ИИстИ) при Българската академия на науките (БАН) се урежда в съответствие със Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото прилагане (ППЗРАСРБ), Правилника за дейността на Центъра за обучение към БАН (ЦО-БАН) и Академичния съвет (АС) при БАН и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в ИИстИ – БАН.

1. Подготовка и организиране на изпита

- Изисквания към кандидатите: До участие в конкурса се допускат кандидати, които притежават образователно-квалификационна степен „магистър“ с общ успех от дипломата (или от академична справка/уверение за завършено образование), не по-нисък от „много добър“ (4.50).
- Проверка на документите: След изтичане на срока за подаване на документи (2 месеца от обявяването в Държавен вестник (ДВ)), назначена от Директора на ИИстИ-БАН комисия (в състав: Директора или определен от него заместник, ръководителя на секцията, заявила докторантурата и преподавател в докторската програма) извършва проверка на редовността на документите.
 - Срокът за извършване на проверката е до **1 (една) седмица** след крайния срок за подаване на документите.
 - Кандидатите се уведомяват писмено за допускането или недопускането им до изпит в **14-дневен срок** от изтичане на срока за подаване на документи. В случай на недопускане, писмено се излагат конкретните мотиви. Уведомлението служи за официален документ за допускане до конкурса.
- Утвърждаване на конспект: Изпитът се провежда по предварително утвърден от Научния съвет (НС) конспект. Конспектът се изготвя и обсъжда на заседание на съответната секция, съобразно докторската програма. Той съдържа основни теоретични и хронологични въпроси, задължителна научна литература и исторически извори.
- Изпитна комисия (Научно жури): Със заповед на Директора на ИИстИ-БАН, по предложение на съответната секция и след одобрение от НС, се назначава изпитна комисия (научно жури). Тя се състои от **най-малко трима**

хабилитирани учени (професори или доценти) в съответното научно направление:

- „История на България“;
- „Нова и най-нова обща история“;
- „Средновековна обща история“;
- „Документалистика, архивистика, палеография (вкл. историография и изворознание)“.

Конкурсът се провежда в рамките на една седмица до четири месеца след датата на обявяването му и не по-рано от 1 месец от уведомлението за допускане до участие.

- Обезпечаване на изпита: Всички необходими материали от административен характер за провеждането на изпита (бели листове с печат на ИИСТИ, химикалки, конспект, подготвени билети с въпроси от конспектите, както и протоколи за вписване на резултатите от изпита) се подготвят предварително от секретаря и организатора по приема и обучението на докторанти.

2. Структура на конкурса

Конкурсът за кандидат-докторанти е двустепенен и се провежда в рамките на определените от ЦО-БАН срокове и графици за съответната кандидат-докторантска кампания:

1. Изпит по специалността (провежда се в ИИСТИ-БАН и се състои от писмена и устна част по утвърдения конспект, като датите се оповестяват в рамките на утвърдения от ЦО-БАН период).
2. Изпит по чужд език (организира се централизирано от ЦО-БАН съгласно общия график на кампанията).

3. Провеждане на писмения изпит (Първа част)

Писменият изпит цели да провери способността на кандидата за самостоятелно научно мислене, структуриране на исторически текст, познаване на историографията и критичен анализ на източниците.

- Идентификация: В деня на изпита всички кандидат-докторанти са длъжни да представят документ за самоличност за идентификация от Комисията.
- Процедура: Преди началото на изпита, в присъствието на комисията и на всички кандидати, един от тях (на доброволен принцип или посочен чрез жребий) изтегля на случаен принцип един изпитен билет, съдържащ тема от официалния конспект. Всички кандидати пишат по изтеглената тема.
- Продължителност: Писменият изпит трае **4 (четири)** астрономически часа.
- Проверка и оценка: Членовете на комисията проверяват писмените работи независимо един от друг и поставят оценки по шестобалната система.
- Условие за допускане до устния изпит: До устната част се допускат единствено кандидати, чиято средна оценка от писмения изпит е не по-ниска от **„много добър“ (4.50)**. Резултатите се вписват в един изпитен протокол и толкова на брой протоколи, колкото са кандидатите.

4. Провеждане на устния изпит (Втора част)

Устният изпит се провежда в същия ден след приключване на оценяването и обявяването на резултатите от писмения изпит.

- Процедура: Кандидатът изтегля **три билета**, съдържащи общо 3 въпроса от приетия конспект, по които се подготвя и отговаря устно. Членовете на комисията имат право да задават допълнителни въпроси от целия конспект, ако е необходимо, за да се установи общата теоретична и фактологическа подготовка в съответния исторически период. По време на устния изпит кандидатът може да представи, ако комисията пожелае, накратко своята визия за бъдещо изследване (актуалност, обект, предмет, цели, задачи, методология и очаквани приноси). На тази база комисията оценява потенциала за самостоятелна научноизследователска работа.
- Продължителност: Продължителността на устния изпит се определя по преценка на Комисията в зависимост от отговорите на кандидата.
- Оценяване: Всеки член на комисията поставя отделно оценка по шестобалната система, като в протокола оценката от устния изпит се вписва като средноаритметична стойност от оценките на членовете и за трите въпроса.

5. Оформяне на резултатите и класиране

- Крайна оценка от изпита по специалността: Оценката се формира като средноаритметична от общите оценки (средно от писмения и устния изпит) на всички членове на изпитното жури.
- Критерий за успешно издържан изпит: За успешно издържали изпита по специалността се считат кандидатите, получили крайна оценка не по-ниска от „много добър“ (4.50).
- Допускане до изпит по чужд език: Кандидатите с оценка по специалността минимум 4.50 се допускат до изпита по чужд език, организиран от ЦО-БАН. Датите на изпитите се съгласуват и провеждат в определените от ЦО-БАН периоди и крайни срокове за кампанията. Изпитната комисия предоставя на кандидата екземпляр от протокола за представяне пред ЦО-БАН при явяването на изпита по чужд език.
- Успешно издържали конкурса: За успешно издържали целия конкурс се считат кандидатите с оценка от изпита по специалността не по-ниска от „много добър“ (4.50) и оценка от изпита по чужд език не по-ниска от „добър“ (4.00). След успешното полагане на езиковия изпит, кандидат-докторантите са длъжни своевременно да представят съответния протокол в ИИСТИ-БАН, за да се спазят административните разпоредби.
- Класиране: При конкуренция на няколко кандидати за едно докторско място водеща е крайната оценка от изпита по специалността. При равни оценки се взема предвид оценката от изпита по чужд език, съгласно утвърдената методика на БАН.

6. Зачисляване на докторантите

- Вземане на решение: В срок не по-късно от 10 дни след приключване на конкурсната процедура документите, подадени от кандидатите, както и протоколите от изпитите, постъпват в секцията, която ще осъществява

обучението на докторанта. В срок до три седмици от постъпването на документите от конкурсната процедура ръководителят на секцията докладва резултатите пред Научния съвет. В доклада се съдържа предложение за избор на класирания се на първо място кандидат и научен ръководител. В срок до една седмица от внасянето на доклада на ръководителя на съответната секция НС взема решение за зачисляване. В решението на НС се посочва научният ръководител на докторанта. За научен ръководител се избира хабилитирано лице, което може да бъде и учен, външен за ИИСТИ. При необходимост може да се определи и втори научен ръководител.

- **Срокове за зачисляване:** Въз основа на решението на Научния съвет Директорът издава заповед за зачисляване на докторанта (обикновено в предписанията, дадени от ЦО-БАН, са посочени сроковете за зачисляване). В срок **не по-късно от 3 месеца** след решението на НС научният ръководител, след консултация с докторанта, предлага тема на докторската дисертация. НС утвърждава работното наименование на темата. Същото се отнася и до индивидуалния учебен план на докторанта.

РАЗДЕЛ II. Правила за провеждане на докторантски минимум (изпит по специалността) за докторанти в ИИСТИ-БАН.

Провеждането на изпит по докторантски минимум (изпит по специалността) в Института за исторически изследвания (ИИСТИ) при Българската академия на науките (БАН) се урежда в съответствие със Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото прилагане (ППЗРАСРБ), Правилника за дейността на Центъра за обучение към БАН (ЦО-БАН) и Академичния съвет (АС) при БАН и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в ИИСТИ – БАН.

1. Статут и цели

- Изпитът по специалността (докторантски минимум) е задължителен елемент от индивидуалния учебен план на докторанта в рамките на неговото индивидуално специализирано обучение.
- Изпитът проверява задълбочените теоретични, методологически и фактологически знания на докторанта в тясната специализирана област на неговата дисертация.

2. Конспект и подготовка

- Изпитът се полага по специално изготвен за целта индивидуален конспект, съобразен с темата на дисертационния труд, когато научният ръководител сметне, че докторанта е готов и съобразно индивидуалния план, който е приет в началото на неговото обучение.
- Конспектът се обсъжда и приема на заседание на секцията, към която е зачислен докторантът, след което се предлага за окончателно утвърждаване от Научния съвет на ИИСТИ-БАН.

- Всички необходими материали от административен характер за провеждането на изпита (бели листове с печат на ИИстИ, химикалки, конспект, подготвени билети с въпроси от конспекта, както и протоколи за вписване на резултатите от изпита) се подготвят предварително от секретаря и организатора по приема и обучението на докторанти.

3. Комисия и провеждане

- Изпитът се провежда пред комисия, състояща се от **най-малко трима хабилитирани учени** в съответното научно направление.
- Изпитът е писмен и устен. Докторантът тегли пред комисията един въпрос от конспекта и го разработва писмено в рамките на **2 (два) астрономически часа**. След успешно издържан писмен изпит, докторантът тегли и отговаря устно на още 3 въпроса, изтеглени от него.
- Съставът на комисията, датата и часът за провеждане на изпита се предлагат на заседание на секцията и се утвърждават от Научния съвет.

4. Кредити и административно отчитане

- Съгласно Кредитната система и Общия учебен план на ИИстИ-БАН, успешното полагане на изпита за докторантски минимум носи **40 ECTS кредита**.
- Резултатите от изпита се оформят с официален протокол, подписан от членовете на изпитната комисия. Протоколът се предава на Организатора по приема и обучението на докторанти, и се прилага към досието на докторанта.

Приложения (образци на Протоколи):

Приложение 1: Бланка на Протокол от проведен кандидат-докторантски изпит;

Приложение 2: Бланка на Протокол от проведен изпит по специалността на докторантурата (докторантски минимум).

Правилата и приложенияте образци на Протоколи са одобрени с решение на Научния съвет, Протокол № 12 / 09.06.2026 г., т. 8 и утвърдени със Заповед № 46 / 10.06.2026 г. на Директора на Института за исторически изследвания при Българската академия на науките.

Тема на писмения изпит:

Оценка (оценки) от писмения изпит:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2/ Устен изпит:

На кандидата

бяха зададени следните въпроси:

1.....

.....

2.....

.....

3.....

.....

Оценка от устния изпит:

Въз основа на отговорите на кандидата

.....

..... комисията определи **обща средна оценка**

(от писмения и устния изпит):

.....

На кандидата

бяха зададени следните въпроси:

1.....

.....

2.....

.....

3.....

.....

Оценка от устния изпит:

Въз основа на отговорите на кандидата

.....

..... комисията определи **обща средна оценка**

(от писмения и устния изпит):

.....

На кандидата

бяха зададени следните въпроси:

1.....

.....

2.....

.....

3.....

.....

Оценка от устния изпит:

Въз основа на отговорите на кандидата

.....

..... комисията определи **обща средна оценка**

(от писмения и устния изпит):

.....

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ:

1.

2.

**БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
ИНСТИТУТ ЗА ИСТОРИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ**

София 1113, бул. Шипченски проход № 52, блок 17,
(02)870-8513, 979-2998 | (02)870-2191
<https://ihist.bas.bg> | office@ihist.bas.bg

ПРОТОКОЛ

от

проведен изпит по специалността на докторантурата (докторантски минимум)

на докторант

Днес,20.... г., комисия, назначена със заповед № от20....г.

На Директора на Института за исторически изследвания – БАН в състав:

..... (председател)

и

..... (членове),

проведе изпит по специалността на докторантурата в област

2.2 История и археология

научна специалност

за форма на обучение,

в секция

Докторантът отговори на следните въпроси от одобрения от Научния съвет на ИИИ – БАН конспект:

I. (писмен) 1.

.....

II. (устен) 1.

.....

2.

.....

3.

.....

Въз основа на отговорите на кандидата

комисията определи

Оценка от изпита:

Председател:

Членове:

1.

2.